

SELETUSKIRI
„Eesti avatud valitsemise partnerluse tegevuskava 2020–2022“ aruande
eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Riigikantselei esitab kooskõlastamiseks „Eesti avatud valitsemise partnerluse tegevuskava 2020–2022“ aruande (edaspidi *aruanne*) eelnõu.

Avatud valitsemise partnerlus (edaspidi *AVP*) on rahvusvaheline algatus, et suurendada avaliku võimu teostamise avatust, läbipaistvust ja inimesekesksust ning kasutada selleks uusi tehnoloogiaid. Eesti liitus algatusega 2012. aastal. Eesti eesmärk partnerluses osaledes on suunata valitsuse ja kogu ühiskonna teravdatud tähelepanu riigijuhtimise kvaliteedile, õppida teiste riikide kogemusest ning jagada Eesti kogemusi teiste partnerluses osalevate riikidega.

AVP tegevusi viiakse ellu kaheaastaste tegevuskavadega ning nende elluviimise järel koostatakse tegevuskava täitmise aruanne. Samuti hindab tegevuskava sõltumatu rahvusvaheline hindaja (IRM ehk *Independent Reporting Mechanism*).

2. Aruande koostamine

Tegevuskava tegevused valiti, lähtudes avalikule ideekorjele esitatud ettepanekutest ja ministeeriumide algatustest. Eesti AVP tegevusi koordineerib avatud riigivalitsemise arengukomisjon (edaspidi *ARVAK*), mida juhib riigisekretär ja kuhu kuuluvad nii ministeeriumide kui ka valitsusväliste organisatsioonide esindajad.

Ülevaade tegevuskava elluviimisest avaldatakse regulaarselt Riigikantselei veebilehel.¹ Tegevuskava kestuse lõppedes esitatakse elluviimise aruanne Vabariigi Valitsusele. Praegune aruanne on koostatud tegevuste eest vastutavate valitsusasutuste ülevaadete põhjal ning neid on arutanud ARVAK (23.11.2022). Aruanne on ametlikul kooskõlastusringil ja avalikul konsultatsioonil 24. novembrist 8. detsembrini 2022. aastal.

Tegevuskava elluviimist hindab ka AVP rahvusvaheline hindamismehhanism (IRM ehk *Independent Reporting Mechanism*), võttes arvesse nii siinset aruannet kui ka tegevuste eest vastutajate ja kaasatud partnerite intervjuerimisel kogutud informatsiooni. Varem on IRM esitanud tegevuskava lähtearuande, milles on suure mõjupotentsiaaliga tegevustena nähtud eelnõude väljatöötamise koosloomekeskkonna arendamist ning teavitaja kaitse regulatsiooni rakendamise toetamist. Neist esimese arendustööd on suures osas ellu viidud, kuid teise tegevuse elluviimine on osaliselt viibinud seaduseelnõu kavandatust pikema menetlusaja tõttu.

Sõltumatu rahvusvaheline hindaja esitas oma lähtearuande tegevuskava kohta 2019. aasta oktoobris. Nende soovitustega on suures osas arvestatud järgmises, „Eesti avatud valitsemise partnerluse tegevuskavas 2020–2022“, mille kiitis Vabariigi Valitsus heaks 1. oktoobril 2020. aastal.

Aruande eelnõu on valminud osalevate ministeeriumide ja valitsusväliste organisatsioonide koosloomes. Eelnõu ja selle seletuskirja on ette valmistanud Riigikantselei strateegiabüroo nõunik Ott Karulin (693 5222; ott.karulin@riigikantselei.ee).

---

¹ <https://riigikantselei.prelive.vportal.ee/valitsuse-too-planeerimine-ja-korraldamine/valitsuse-too-toetamine/avatud-valitsemise-partnerlus#tegevuskava-2020-2022>

3. Eelnõu sisu

Aruandes antakse ülevaade tegevuskava elluviimise tulemustest tegevuste kaupa. Tegevuskavas anti kolm lubadust, mille täitmiseks kavandati kuus üksteist täiendavat tegevust. Tegevused said suures osas täidetud (vt tabel 1), kuigi mitme tegevuse puhul kavandatud lähenemisviis muutus elluviimise käigus (näiteks selgus intervjuudest ministeeriumide esindajatega, et enne koosloomemeetodite kirjeldamist on vajalik selgitada põhimõisted) ning mitme tegevuse elluviimine hilines koroonaviiruse levikust põhjustatud ülesannete või kavandatust pikema läbirääkimiste perioodi tõttu. Täpsem ülevaade iga tegevuse elluviimisest järgneb.

Tabel 1. Tegevuskava lubadused ja tegevused

Lubadus	Tegevus	Täitmine
1. Koosloomelise poliitikakujundamise võimekuse suurendamine valitsusasutustes	1.1. Eelnõude väljatöötamise koosloomekeskkonna arendamine	Suures osas täidetud
	1.2. Koosloomelise poliitikakujundamise oskuste suurendamine	Suures osas täidetud
2. Koosloomelise poliitikakujundamise võimekuse suurendamine kohaliku omavalitsuse üksustes	2.1. Avatud valitsemise põhimõtete juurutamine kohaliku omavalitsuse üksustes	Suures osas täidetud
	2.2. Koosloomelise poliitikakujundamise oskuste ja kogukondade panuse suurendamine kohaliku omavalitsuse üksustes	Suures osas täidetud
3. Poliitikakujundamise läbipaistvuse suurendamine	3.1. Kõrgemate ametiisikute huvide konflikti vältimise juhiste ja lobistidega suhtlemise hea tava väljatöötamine ja rakendamine	Täidetud
	3.2. Teavitaja kaitse regulatsiooni rakendamise toetamine	Täidetud osaliselt

Tegevuskavas seati ka eesmärgiks panustada senisest enam AVP juhtimisse. Eesti kandideeris ja liikmesriigid valisid ta kolmeks aastaks AVP juhtkomiteesse 2021. aasta sügisel. Eesti seadis kohe ka üles enda kandidatuuri AVP kaaseesistuja kohale ning juhtkomitee valis ta sellele positsioonile. Esimesel aastal oli Eesti toetav kaaseesistuja Itaalia kõrval ning alates oktoobrist 2022 on Eesti kanda üheks aastaks AVP juhtiva kaaseesistuja roll. AVP-l on lisaks riikide esindajale ka üks vabaühendusi esindav kaaseesistuja. Eesti kaaseesistujaks on Anabel Cruz (Uruguay kommunikatsiooni- ja arendusinstituudi asutaja). Juhtiva kaaseesistujana on Eesti korraldada AVP üleilmne tippkohtumine 2023. aastal.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

5. Eelnõu jõustumisega kaasnevad mõjud

Eesti osalemisel avatud valitsemise partnerluses on positiivne mõju välissuhtlusele, võimaldades tutvustada Eestit rahvusvaheliselt kui avatud poliitikakujundamise ja hästi arenenud koosloomelise poliitikakujundamise digitaristuga riiki.

6. Eelnõu kooskõlastamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on esitatud kooskõlastamiseks asjaomastele ministeeriumidele (Justiitsministeerium, Kaitseministeerium, Kultuuriministeerium, Maaeluministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium, Siseministeerium, Välisministeerium), arvamuse avaldamiseks peamistele partneritele (Eesti Koostöö Kogu, Eesti Linnade ja Valdade Liit, E-riigi Akadeemia, Korruptsioonivaba Eesti, Vabaühenduste Liit) ning avalikule konsultatsioonile.